

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

23 april 2009

VOORSTEL VAN DECREET

– van de heren Jef Tavernier en Jan Peumans –

**houdende wijziging van artikel 59 van het Wetboek der successierechten,
wat de tarieven van de successierechten voor sommige instellingen en organisaties betreft**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door mevrouw Hilde Eeckhout**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Jaak Gabriels.

Vaste leden:

de heren Thieu Boutsen, Herman De Reuse, Felix Strackx,
Erik Tack, Christian Verougstraete;

de heren Ward Kennes, Erik Matthijs, Koen Van den Heuvel,
Eric Van Rompuy;

mevrouw Hilde Eeckhout, de heren Jaak Gabriels, Sven Gatz;
de heer Philippe De Coene, mevrouw Michèle Hostekint, de
heer Ludo Sannen.

Plaatsvervangers:

de heren Erik Arckens, Frank Creyelman, mevrouw Hilde De
Lobel, de heren Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem;

de heren Ludwig Caluwé, Lode Ceyssens, Tom Dehaene,
mevrouw Joke Schauvliege;

mevrouw Annick De Ridder, de heren Marc van den Abeelen,
Bob Verstraete;

de heren Gilbert Bossuyt, Dany Vandenbossche, Bart Van
Malderen.

Toegevoegde leden:

de heer Rudi Daems;

de heer Jan Peumans.

Zie:

1981 (2008-2009)

– Nr. 1: Voorstel van decreet

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting behandelde op dinsdag 31 maart 2009 het voorstel van decreet van de heren Jef Tavernier en Jan Peumans houdende wijziging van artikel 59 van het Wetboek der successierechten, wat de tarieven van de successierechten voor sommige instellingen en organisaties betreft (*Parl. St.* VI. Parl. 2008-09, nr. 1981/1).

1. Toelichting door de heer Jef Tavernier

De heer *Jef Tavernier* wijst erop dat de inhoud van het voorgelegde voorstel van decreet zeer zinvol is.

Door het decreet van 20 december 1996 van de Vlaamse Gemeenschap betreffende de successierechten en door artikel 61 van het decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2004 wordt in artikel 59 van het Wetboek der Successierechten bepaald dat: “De rechten van successie en van overgang bij overlijden worden verlaagd (...) 2° tot 8,80% voor de legaten gedaan aan de verenigingen zonder winstoogmerk, ziekenfondsen en landsbonden van ziekenfondsen, beroepsverenigingen, internationale verenigingen zonder winstoogmerk, private stichtingen en stichtingen van openbaar nut.” Daarnaast stelt hij vast dat voor de successierechten voor legaten aan bijvoorbeeld provincies en gemeenten en Vlaamse huisvestingsmaatschappijen een tarief van 6,6% geldt. Bovendien bedragen de schenkingsrechten voor schenkingen aan vzw's (verenigingen zonder winstoogmerk) 7%. De heer Tavernier is van oordeel dat dit allemaal noch overzichtelijk noch logisch is.

Enkele tienduizenden vzw's en stichtingen ontvangen schenkingen en legaten. Voor vele zijn dat belangrijke bronnen van inkomsten waarmee ze buitengewone projecten financieren. Veel van die verenigingen zijn erkend en mogen fiscaal aftrekbare giften ontvangen. Voor legaten wordt in Vlaanderen een tarief van 8,8% gehanteerd in de successierechten.

De heer Tavernier stelt zich de vraag of het zinnig is dat de overheid op die legaten nog successierechten heft, zeker als het gaat om verenigingen die erkend zijn, een maatschappelijk erkend doel nastreven en fiscaal aftrekbare giften mogen ontvangen. Hun maatschappelijke meerwaarde is immers door de overheid erkend en bovendien wordt hun boekhouding door die overheid gecontroleerd. Die verenigingen leveren een belangrijke bijdrage tot het bruto binnenlands product (bbp). Naast de betaalde arbeid wordt in die verenigingen ook heel wat vrijwilligerswerk geleverd. Veel van die verenigingen worden door de overheid voor hun reguliere werking gesubsidieerd.

In verschillende landen is er een tendens om het tarief van de successierechten voor legaten aan erkende verenigingen met onbaatzuchtig doel te verlagen of zelfs volledig vrij te stellen van successierechten en dus een nultarief toe te passen.

De heer Tavernier is van oordeel dat een lager tarief een belangrijke stimulans zou kunnen zijn om meer legaten aan het goede doel na te laten. Om de Vlaamse overheid toch nog zekere inkomsten te bezorgen, wordt voorgesteld om een tarief in te voeren van 3% voor vzw's die erkend zijn en die fiscaal aftrekbare giften mogen ontvangen en voor vzw's die door de Vlaamse Regering als adviesverleners worden erkend, evenals voor stichtingen van openbaar nut. Dat tarief stemt overeen met het percentage dat betaald wordt door kinderen op de eerste schijf van een erfenis.

Om daarnaast enige eenvormigheid tussen de tarieven voor de successierechten te bereiken, zowel onderling als ten overstaan van de schenkingsrechten, wordt voorgesteld om voor de legaten aan de andere vzw's evenals aan de begunstigde instanties, opgesomd in het huidige artikel 59 van het Wetboek der successierechten (onder andere provincies, gemeenten, huisvestingsmaatschappijen en andere) een tarief van 7 percent toe te passen.

Voor enkele categorieën begunstigden betekent dit een minieme verhoging van 0,4 percent, voor andere categorieën een verlaging met 1,8 percent. Maar hierdoor krijgt men een vereenvoudiging in de tariefstructuur en een parallellisme met de tarieven van de schenkingsrechten.

Voor Vlaanderen bedroegen de opbrengsten van de successierechten in 2007 iets meer dan 900.000.000 euro, waarvan de rechten, verbonden met artikel 59, 2°, van het Wetboek der successierechten (8,8 percent), een 5.465.000 euro bedragen.

De heer *Jan Peumans* wijst er op dat Vlaanderen op dit vlak een serieuze achterstand heeft op de andere landen. Waar in het Vlaamse Gewest voor de successierechten voor erkende niet-gouvernementele organisaties (ngo's) het tarief 8,8 percent bedraagt, is het bijvoorbeeld in Nederland nul percent.

2. Bespreking

De heer *Ludo Sannen* stelt het principe te steunen. Er was weliswaar meerderheidsoverleg over het onderwerp, maar niet alle meerderheidspartijen konden zich in het voorstel vinden. Hij hoopt dat het een onderdeel kan vormen bij de onderhandelingen naar aanleiding van de komende legislatuur.

De heer *Dirk Van Mechelen*, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Financiën, Begroting en Ruimtelijke Ordening merkt op dat het voorstel soms in een lastenverlaging resulteert maar voor andere soms in een kleine lastenverhoging.

De minister wijst erop dat bij de hervorming van de schenkingsrechten in 2003 men niet over één nacht ijs is gegaan en men terdege met deze problematiek heeft rekening gehouden. Het feit dat de schenkingsrechten lager zijn dan de successierechten had en heeft als bedoeling om overdrachten tijdens het leven niet fiscaal te benadelen ten opzichte van overdrachten bij overlijden. Als men net de successierechten lager gaat stellen dan de schenkingsrechten, kan dit het immobilisme van de over te dragen goederen in de hand werken.

De minister wijst verder op rechtsgeldige, vaak gehanteerde techniek van de duo-legaten, om aan de tariefstructuren onderuit te geraken. Een duo-legaat is een legaat, meestal aan een vzw, dat gekoppeld wordt aan een ander legaat. De vzw wordt verplicht alle successierechten (inclusief de successierechten op het eerste legaat) te betalen. Minister Van Mechelen stelt dat met zo'n duo-legaat eigenlijk niets mis is en dat het een vaak gebruikte techniek is. Bijvoorbeeld het Rode Kruis geeft zelf een folder uit om deze techniek te promoten.

De minister wijst erop dat het Vlaams Parlement er zich dus wel van bewust van moet zijn dat door het verder verlagen van de tarieven voor de vzw's, deze techniek nog verder uitbreiding zal nemen.

De vzw's en de andere rechtspersonen brengen jaarlijks ongeveer 7 miljoen euro aan successierechten op. De tariefdaling van 8,8 percent naar 3 percent op zich zal dus geen onmiddellijke heel zware budgettaire krater slaan, maar het gevaar loert met de uitbreiding van de techniek van de duo-legaten. De minister vreest dat de opbrengst dan helemaal naar nul zou gaan.

De minister concludeert dat het voorstel van decreet dus weliswaar zijn verdiensten heeft, maar dat er toch enkele kanttekeningen bij te maken zijn. De verlaging van de successierechten in voordeel van deze rechtspersonen kan contraproductief werken; men zou eigenlijk eerder de schenkingsrechten moeten verlagen om kapitalen in voordeel van deze vzw's in beweging te krijgen. Het gaat al om zeer lage tarieven, dus moet men zich afvragen of een verdere verlaging eigenlijk nog wel nodig is. Duo-legaten zullen wellicht nog meer in gebruik komen. Op het eerste gezicht lijkt het alsof de budgettaire weerslag nogal zal meevallen, doch onrechtstreeks zou dit wel eens een aanzienlijk bedrag kunnen wor-

den door steeds meer gebruik van de techniek van de duo-legaten. De minister is daarom dan ook van oordeel dat dit in de volgende legislatuur dient bekeken te worden op basis van een onderhandeld regeerakkoord.

De heer *Jef Tavernier* dankt de heer Sannen voor de morele steun. De heer Tavernier is van mening dat het huidige systeem onoverzichtelijk is en dat er naar moet gestreefd worden om bepaalde voordelen zowel bij leven als bij overlijden gelijk te schakelen. Ook de schenkingsrechten zou men dus op dezelfde manier moeten aanpassen. Het zou een heel helder systeem opleveren. Een duo-legaat betekent nog niet een drastische verlaging van de rechten. Het voorstel van decreet betekent dus zeker en vast een waardevolle suggestie voor de volgende legislatuur.

3. Stemming

Ter stemming gelegd worden alle artikelen verworpen met 6 stemmen bij 2 onthoudingen.

Het voorstel van decreet van de heren Jef Tavernier en Jan Peumans houdende wijziging van artikel 59 van het Wetboek der successierechten, wat de tarieven van de successierechten voor sommige instellingen en organisaties betreft (*Parl. St.* VI. Parl. 2008-09, nr. 1981/1) wordt verworpen met 6 stemmen bij 2 onthoudingen.

De verslaggever,

De waarnemend voorzitter,

Hilde EECKHOUT

Eric VAN ROMPUY
